

POEZIJA

Milan Dekleva

Šepavi soneti

Pesem o sinjini se ne prične z nebom,
prične se s slepoto. Bistveno gre zmeraj
v izgubo, torej v lepoto. Še včeraj
se je mojster Lune bil z grozoto

časa. Danes, brez telesa, je le še jasa
jezika. Se bo ujel, kot slika večnosti
v popolno ponovitev? V nepofukano goloto
rojstva? Rojstva iz nič. Nič je britev

v srcu reda. In, kajpak, sladka zmeda
semen, s katero moški rine v svojega Boga.
Kar mu je dal, ima. Mogoče je to sen.

Mogoče še kaj manj: odzven. Ali še manj:
Pesem o sinjini se ne prične z nebom,
prične se s slepoto, slepoto, slepoto.

Če je duša težka, je stih lepljiv,
medeno žensko mednožje. Vabeč.
Če je duša lahka, je stih stoječ,
nabuhla moška pamet. Nespremenljiv.

Če je duša zdivjana, je v stihu šiv.
Izpisan je iz živca nuje. Drhteč.
Če je duša sanjava, je stih medleč,
stkan iz privida. Malo mrtev, malo živ.

Če duša ugasne, postanejo besede jasne.
Nekdo govori iz ledene oddaljenosti.
Onstran svetlobe neznani logos uprasne.

Če duša ugasne in tudi bistra praznina,
potem se na naši mizi menita kaplja vina
in drobtina.

* * *

Pred napadom lirizma beležijo kronisti:
tišina. Zlovešča tišina. Že rase pomlad
v raztegnjen deški spol, od vrat do vrat
išoč smoljeni dež devic, ki žge in čisti.

Pomlad pa rase tudi v nič sluteče starčke:
kaj naj raztegne v njih? Bolezen? Srd?
Spomin? Mogoče slutnjo, da je svet odprt
v zavihek časa, kjer je tujost dar za parčke?

Zlovešča tišina, beležijo kronisti. Sledi
udar nereda. V stvari se vrne sladka zmeda.
Odrevenela skladnost zime se topi.

Stok je prvi zvok, ki se drsti. Stoče vse,
v začudenje človeka. Stoče vse, a brez pomena.
Stoče, steče in zbeži v svoj: ni.

Deževje se prične s katalogom smrti.
Kaplja in zemlja: načrt in spomin.
Padec za padcem. Spet. Črta ob črti.

Odšli so na hitro, skozi zidove brez lin,
v Odprto. Polni skomin, ali pa strti,
v zanko Sebe ujeti. Prej kakor sin.

Bili so krhki junaki v robustnih romanih.
Iz tiste neskončne snovi, ki bliskoma mine.
Za njimi drobijo rodbine. V epske praznine
svetih Kletvin. Nerazumljenih. Neznanih.

Bili so ljudje. Kakor čebele so čistili zarje.
Zdaj so na robu ozvezdij, spremenjeni v kvazarje.
Iz njih sršijo možnosti tišin. Tlin. Tlin.
Deževje se dviga iz korenin.

* * *

Spomladi se vrata hlastno napnejo,
sanjajo gozd. Za njimi gola ženska
dela most. Njena slast je brezimenska.
Nekdo jo garnira s šumi, ki nič ne povejo.

Napeta vrata zavračajo ključ in podboj.
Čutijo le še ogromno fotosintetično žejo.
Za njimi se majhne usodice trmasto jejo,
da bi postale ena velika usoda: razkroj.

Tu so še knjige. Kisli vonj znojnic izdaja
žalostne konce. Saj tudi knjige so vrata –
v krste junakov. Za njimi večnost večno ostaja.

In potem je še luč, nedoumljiva potrata
davno umrlih zvezd, ki nas v presnovi
osončij vodi od maja do maja, do maja,

maja

Vse je zasno, nič ni zasno.
Vse se izpoje, nič se ne izpoje.
Da bi eno pojmi, je treba dvoje:
če misel misli stvar, misli naduto.

Če misel je kot stvar, je stvarna.
Stvarna misel je nesmiselni privid.
Kjer se razpre praznina, joče bit
neslano, suho solzo: odsotna, varna.

Da joče? Kajpak, saj je še otrok.
A jok že zvrne v smeh, kakor možak
ljubimko. Prestopi v molk. Molči kot čok.

Molči? Zakaj pa ne, saj je le človek,
smrti bog. Ta molk je veder, strog,
igriv. V svoji zgovornosti srhljiv?

Ne, ne, – ganljiv.

* * *

Cipresa je hotela biti sonet
in besede so jo uslišale.
Zravnana pesem. Kdo je bil njen ded?
Zrasla je v čisto stanje. Utišale
so jo razdalje vetrov: z njimi je merila svet.

Rast ji je v kobaltne veje natkala
poglede ljubimkanj, umorov, tihih nesreč.
Z njimi se je ravnodušno ravnala,
v sušo, neurje, sončni napad, boleč
pozdrav snega. Vsemu je darovala

pokončnost. Z njo je vsemu kljubovala.
Ravnanju zlih in dobrih je dodala

čut lesa. In storž, čebelji pik neba.
Z njim bo rast pesnjenja nadaljevala.

Ždim nad klavirjem,
z manj pomena kakor zvok.
Jaz sem pijani obok
in ne nebo nad nadirjem.
Le obrobnosti me še jezijo:
smrt me je ujela v harmonijo.

Ob meni ždi drugačen svet.
V rezinah zraka se razcepi
na neznane zgodbe, lepi
tujost v presunljivi cvet.
Za moje čute zvoki izzvenijo,
a v drugem času tkejo utopijo.

Na koncu utopije gloda sum:
odsotnost, ki jo misli drug razum.

* * *

Biti prostost. Kako tesno gre,
priti od nekod v to temno silo
težnosti, v zavest. Otrok in krilo;
mati, ki frfra nad njim: vse ve, vse sme.

Vse ve, vse sme – in vse pove.
Kdo pa razume svet kot trebuh? Duh
zavetja? Nerojenec, ki je gluha.
Govor brez glagolov: še ni, je že.

Govor brez glagolov ne imenuje nič,
le še posluša. Tu je krt, njegova slepa
duša, molk na mizi, izvezeni prt.

Mati, ki frfra nad njim. Kako je lepa
zanj, ki je bil včeraj kepa
zgnetene ljubezni: neprekosljiv načrt.

Sladkam se z absurdom, dobro, dobro!
nisem se še naučil žmohtno kleti,
že so mi dnevi šteti –
prijazno žitje primerjam s kobro.

Žitje, bitje, ščegetavi smehec!
Nesmisel je moč. Velika, velika!
Takšno vlogo ima v verzu pika.
In v harmoniki mehec.

Vloga univerzuma je neskončni rek.
Univerzum je večji kot Bog:
za en prahec, en kamen, en stok.

Neskončni rek je več kot narek:
kdor pričakuje ljubeznivi vek,
se sladka z absurdom, dobro, dobro.